

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי
אגף בכיר בחינוך
מחברת בחינה

לנבחנים ולנבחנות שלום,
נא לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדיוקנות. אי-מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לידי פסילת הבחינה.
הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבל חומר בכתב או בעל פה.
אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות – חוץ מ"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של משרד החינוך. כמו כן **אין להכניס לחדר הבחינה טלפונים או מחשבים ניידים**. שימוש בחומר עזר שאינו מותר יוביל לפסילת הבחינה.
כל חומר עזר שאינו מותר בשימוש, יש למסור למשגיח לפני תחילת הבחינה.
לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

יש להקפיד על טוהר הבחינות !

הוראות לבחינה

1. יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלת מודפסים הפרטים האישיים שלך.
2. אם לא קיבלת מדבקה, יש למלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקות הנבחן.
3. אסור לכתוב בשולי המחברת (החלק המקוקו) משום שחלק זה לא ייסרק.
4. לטייטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה שיועדו לכך.
5. **אין לתלוש או להוסיף דפים**. מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד לאי-קיום טוהר הבחינות.
6. אין לכתוב שם בתוך המחברת, משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.
7. אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב בזיהוי המחברת וברישום הציונים.

ב ה צ ל ח ה !

שאלון: 014281 עברית לערבים	<table border="1"> <tr> <td colspan="2">21</td> <td colspan="2">מועד</td> <td colspan="2">18</td> </tr> <tr> <td colspan="6">الموعد</td> </tr> <tr> <td colspan="3">37</td> <td colspan="3">31</td> </tr> <tr> <td colspan="3">סמל ב"ס</td> <td colspan="3">מס' תעודת זהות</td> </tr> <tr> <td colspan="3">رقم المدرسة</td> <td colspan="3">رقم الهوية</td> </tr> </table> יש להדביק כאן ↑ מדבקת נבחן (ללא שם) يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة ممتحن (بدون اسم)	21		מועד		18		الموعد						37			31			סמל ב"ס			מס' תעודת זהות			رقم المدرسة			رقم الهوية			מדבקות לנבחן ملصقة ممتحن
21		מועד		18																												
الموعد																																
37			31																													
סמל ב"ס			מס' תעודת זהות																													
رقم المدرسة			رقم الهوية																													

* הוראות בשפה הערבית מעבר לדף
* التّعليمات باللّغة العربيّة على ظهر الصّفحة

יש לסמן במשבצת ☐ אם ניתן שאלון נוסף
يجب الإشارة في المربع إذا أُعطي نموذج امتحان إضافي

وزارة التربية والتعليم

القسم الكبير للامتحانات

الإدارة التربويّة

دفتر امتحان

تحية للممتحنين وللممتحنات!

الرجاء قراءة التعليمات في هذه الصفحة والعمل وفقاً لها بدقة. عدم تنفيذ التعليمات قد يؤدي إلى عواقب مختلفة وحتى إلى إلغاء الامتحان. أُعدّ الامتحان لفحص تحصيلاتك الشخصية، لذلك يجب العمل بشكل ذاتي فقط. أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير ويُمنع إعطاء أو أخذ موادّ مكتوبة أو شفهيّة.

لا يُسمح إدخال موادّ مساعدة – كتب، دفاتر، قوائم – إلى غرفة الامتحان، باستثناء "موادّ مساعدة يُسمح استعمالها" المفصّلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من الوزارة. كما لا يُسمح إدخال هواتف أو حواسيب محمولة إلى غرفة الامتحان. استعمال موادّ مساعدة غير مسموح بها يؤدي إلى إلغاء الامتحان.

يجب تسليم كلّ مادة مساعدة لا يُسمح استعمالها للمراقب قبل بدء الامتحان. بعد الانتهاء من كتابة الامتحان، يجب تسليم الدفتر للمراقب، ومغادرة غرفة الامتحان بهدوء.

يجب التقيد بنزاهة الامتحانات !

تعليمات للامتحان

1. يجب التأكد بأنّ تفاصيلك الشخصية مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلت عليها.
2. في حال عدم حصولك على ملصقة، يجب ملء التفاصيل في المكان المعدّ لملصقة الممتحن، بخطّ يد.
3. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدفتر (في المنطقة المخططة)، لأنّه لن يتم مسح ضوئي لهذه المنطقة.
4. للمسوّدة تُستعمل أوراق دفتر الامتحان المعدة لذلك فقط.
5. يُمنع نزع أو إضافة أوراق. الدفتر الذي يُسلم ناقصاً يُثير الشكّ بعدم الالتزام بنزاهة الامتحانات.
6. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدفتر، لأنّ الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم.
7. لا يُسمح إضافة أو تغيير أية تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عوائق في تشخيص الدفتر وفي تسجيل العلامات.

نتمنّى لكم النّجاح!

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: קיץ תשע"ט, 2019
מספר השאלון: 014281

מדינת ישראל
משרד החינוך

עברית: ספרות ולשון לבתי ספר ערביים

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון	—	טקסטים מן המקורות	—	10	נקודות
פרק שני	—	ספרות:			
חלק א	—	סיפורת או רומאן	—	25	נקודות
חלק ב	—	שירה	—	25	נקודות
פרק שלישי	—	לשון:			
חלק א	—	הפועל	—	15	נקודות
חלק ב	—	שם העצם	—	7	נקודות
חלק ג	—	מילות יחס, תקינות לשון	—	9	נקודות
חלק ד	—	תחביר ושחבור	—	9	נקודות
	—	סה"כ	—	100	נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

- ד. הוראות מיוחדות: (1) יש לענות על כל השאלות בגוף השאלון, לפי ההוראות.
(2) דפי הטיוטה בסוף השאלון נועדו לשאלון כולו.
(3) שים לב לכתב, לכתיב, לפיסוק ולכללי הדקדוק.
(4) אין להשתמש במילון.

הערה: בקטעים מן התנ"ך השם המפורש בא בצורת ה'.

שים לב: בסוף הבחינה מצורפים דפי טיוטה לשימושך. אין להוסיף דפים אחרים למחברת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשע"ט, מס' 014281

פרק ראשון: טקסטים מן המקורות (10 נקודות)

שים לב! בפרק זה עליך לענות על שאלה אחת לבחירתך:

שאלה 1 — בראשית

או שאלה 2 — רות

או שאלה 3 — משלי

או שאלה 4 — מסכת אבות

אם בחרת בבראשית, ענה על שאלה 1.

בראשית

1. קרא את הקטע שלפניך, וענה על שני הסעיפים א-ב שאחריו (מספר הנקודות לכל סעיף רשום בסופו).

בראשית, פרק ל"ז, פסוקים א'-י"א

א וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען: אלה תלדות
 ב יעקב יוסף בן-שבע-עשרה שנה היה רעה את-אחיו בעאן
 והוא נער את-בני בלהה ואת-בני זלפה נשי אביו ויבא
 ג יוסף את-דבתם רעה אל-אביהם: וישראל אהב את-יוסף
 ד מכל-בניו כי-בן-זקנים הוא לו ועשה לו כתנת פסים: ויראו
 אחיו כי-אתו אהב אביהם מכל-אחיו וישנאו אתו ולא
 ה יכלו דברו לשלם: ויחלם יוסף חלום ויגד לאחיו ויוספו
 ו עוד שנא אתו: ויאמר אליהם שמעו-נא החלום הזה אשר
 ז חלמתי: והנה אנחנו מאלמים אלמים בתוך השדה והנה
 ח קמה אלמתי וגם-נצבה והנה תסבינה אלמתיכם ותשתחוין
 ט לאלמתי: ויאמרו לו אחיו המלך תמלך עלינו אם-משול
 י תמשל בנו ויוספו עוד שנא אתו על-חלמתי ועל-דבריו:
 יא ויחלם עוד חלום אחר ויספר אתו לאחיו ויאמר הנה חלמתי
 חלום עוד והנה השמש והירח ואחד עשר כוכבים משתחוים
 לי: ויספר אל-אביו ואל-אחיו ויגער-בו אביו ויאמר לו מה
 החלום הזה אשר חלמת הבוא נבוא אני ואמך ואחייך
 להשתחוות לך ארצה: ויקנאו-בו אחיו ואביו שמר את-
 הדבר:

(שים לב: סעיפי השאלה בעמוד הבא.)

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשע"ט, מס' 014281

- א. (1) בפסוקים א'-ד' מתוארת מערכת יחסים מורכבת בין יוסף לבין אביו ובין יוסף לבין אחיו. תאר בקצרה את מערכות היחסים האלה. (2 נקודות)

- (2) לפניך טבלה המשווה בין שני החלומות של יוסף. השלם את הטבלה על פי הקטע. (3 נקודות)

החלום הראשון	החלום השני
למי יוסף מספר את החלום?	
תוכן החלום	
המשמעות הסמלית של החלומות	

- (3) קרא את הקטע שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

בראשית, פרק ל"ז, פסוקים י"ט-כ'

יט וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל-אָחִיו הֲנֵה בָעַל הַחֲלֻמוֹת
 כ הָלָזָה בָּאָ: וְעַתָּה לָכֵן וְנַהַרְגֶהוּ וְנִשְׁלַחֵהוּ בְּאֶתֶר הַבְּרִזֹת
 וַאֲמַרְנוּ חַיָּה רָעָה אֲכָלָתָהוּ וְנִרְאָה מִהֵיָּהוּ חֲלֹמָתוֹ:

על פי פסוקים ח'-י"א ועל פי הקטע שקראת (פסוקים י"ט-כ'), מה הייתה תגובת אחיו של יוסף על חלומות יוסף ומה הייתה תגובת אביו של יוסף על החלומות? (2 נקודות)

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשע"ט, מס' 014281

ב. יש שתי גישות לפרשנות חלומות במקרא:

גישה אחת — החלום, מקורו פנימי, בחולם עצמו, והוא מבטא משאלת לב של החולם.

גישה אחרת — החלום, מקורו חיצוני, והוא מבטא מסר נבואי שנשלח לחולם מן האלוהים.

הסבר איזו גישה יכולה להסביר את תגובת אחיו של יוסף על חלומותיו, ואיזו גישה יכולה להסביר את תגובת

אביו של יוסף על חלומות בנו. (3 נקודות)

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשע"ט, מס' 014281

אם בחרת ברות, ענה על שאלה 2.

רות

2. קרא את הקטע שלפניך, וענה על שני הסעיפים א-ב שאחריו (מספר הנקודות לכל סעיף רשום בסופו).

רות, פרק ג', פסוקים א'-י"ג

א וַתֹּאמֶר לָהּ נַעֲמִי חֲמוּתָהּ
 ב בְּתִי הֲלֹא אֶבְקֶשְׁלָךְ מִנוּחַ אֲשֶׁר יִיטֵב לָךְ: וְעַתָּה הֲלֹא בָעוּ
 מִדַּעְתָּנוּ אֲשֶׁר הָיִית אֶת־נַעֲרוֹתֶינוּ הַנֶּה־הוּא זָרָה אֶת־גִּדְּוֹן
 ג הַשְּׁעָרִים הַלַּיְלָה: וְדַחַצְתָּ וּסְכַתָּ וּשְׁמַתָּ שְׂמִלְתָּךְ עָלֶיךָ
 וַיֵּרְדְּתִי הַגִּדְּוֹן אֶל־תְּוֹדָעִי לְאִישׁ עַד כְּלָתוֹ לְאֵכָל וּלְשִׁתּוֹת:
 ד וַיְהִי בְּשָׁכְבוֹ וַיֵּדַעַת אֶת־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁכַּב־שָׁם וּבָאת
 וַגִּלִּית מִרְגְּלָתִיו וּשְׁכַבְתִּי וְהוּא יִגִּיד לָךְ אֵת אֲשֶׁר תַּעֲשִׂין:
 ה וַתֹּאמֶר אֵלֶיהָ כֹּל אֲשֶׁר־תֹּאמְרִי אַעֲשֶׂה: וַתֵּרֶד הַגִּדְּוֹן וַתַּעֲשֵׂ
 וּכְכָל אֲשֶׁר־צִוְּתָהּ חֲמוּתָהּ: וַיֹּאכַל בָּעוּ וַיִּשָּׁתּוּ וַיִּיטֵב לָבֹו וַיָּבֵא
 וּלְשָׁכְבָּ בְּקֻצֵּה הָעֶרְמָה וַתָּבֵא בָלָט וַתִּגַּל מִרְגְּלָתִיו וַתִּשְׁכַּב:
 ח וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה וַיִּחְרַד הָאִישׁ וַיִּלְפַּת וַהֲנֶה אִשָּׁה שֹׁכֶבֶת
 ט מִרְגְּלָתִיו: וַיֹּאמֶר מִי־אַתָּ וַתֹּאמֶר אֲנִכִּי רֹוֹת אִמְתְּךָ וּפְרִשְׁתָּ
 י כְּנָפֶךָ עַל־אִמְתְּךָ כִּי גֹאֵל אַתָּה: וַיֹּאמֶר בְּרוּכָה אַתָּ לַ־ה'
 בְּתִי הִיטֵבְתָּ חֲסִדְךָ הָאֲחֵרוֹן מִן־הָרִאשׁוֹן לְבִלְתִּי־לָכֶת אַחֲרִי
 יא הַבְּחוּרִים אֲסֻדָּל וְאֲסֻעֲשִׂיר: וְעַתָּה בְּתִי אֶל־תִּירָאִי כֹל
 אֲשֶׁר־תֹּאמְרִי אַעֲשֶׂה לָךְ כִּי יוֹדַע כָּל־שֹׁעַר עָמִי כִּי אִשְׁת
 יב חִיל אַתָּ: וְעַתָּה כִּי אֲמַנֶּס כִּי אִם גֹּאֵל אֲנִכִּי וְגַם יֵשׁ גֹּאֵל
 יג קְרוֹב מִמֶּנִּי: לִינִי הַלַּיְלָה וְהָיָה בִּבְקָר אֲסֻגֶּאֱלֶךָ טוֹב יִגֹּאֵל
 וְאֲסֻלֹּא יִחַפֵּץ לִגְאֹלְךָ וּגְאֹלְתֶיךָ אֲנִכִּי חִי־הָ שְׁכָבִי עַד־
 הַבֶּקָר:

(שים לב: סעיפי השאלה בעמוד הבא.)

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשע"ט, מס' 014281

א. בפסוקים א'-ד' נעמי מסבירה לרות את פרטי התוכנית שתכננה.

(1) על פי פסוק א', הסבר מה הייתה מטרתה של נעמי בתוכנית זו. (נקודה אחת)

(2) על פי פסוקים ב'-ד', כתוב בקצרה מה הייתה התוכנית של נעמי. (נקודה אחת)

(3) על פי פסוקים ה'-ו', כיצד הגיבה רות על תוכניתה של נעמי? על מה מעידה תגובה זו? (2 נקודות)

ב. בפסוקים ז'-י"א בועז מברך את רות ומכנה אותה "אשת חיל".

על פי פסוקים אלה, הסבר מה הן שת הסיבות שבועז מברך אותה ומכנה אותה כך. (2 נקודות)

(2) בפסוק ט' רות אומרת לבועז: "אֲנִי רֹת אֶמְתָּךְ וּפִרְשֶׁתְּ כִנְכָךְ עַל אֶמְתָּךְ כִּי גֵאֵל אֶתָּה".

מה מבקשת רות מבועז? הסבר את דבריה לאור חוק הגאולה של תורת ישראל באותם הימים. (2 נקודות)

(3) אומנם בפסוקים י"ב-י"ג בועז מוכן להיענות לבקשתה של רות, אולם בועז מעלה קושי שעלול למנוע

ממנו להיענות לבקשתה, על פי הכללים של חוק הגאולה.

מהו הקושי שבועז מעלה? (2 נקודות)

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשע"ט, מס' 014281

אם בחרת במשלי, ענה על שאלה 3.

משלי

3. קרא את ארבעת הפסוקים ממשלי שלפניך, וענה על שני הסעיפים א-ב (מספר הנקודות לכל סעיף רשום בסופו).

משל I: פרק י', פסוק א'

א בֵּן חָכָם יִשְׁמַח-אָב וּבֶן פְּסִיל תִּוְּגַת אָמוֹ:

משל II: פרק כ"ט, פסוק ב'

ב בְּרִבּוֹת צְדִיקִים יִשְׁמַח הָעָם וּבְמִשְׁל רָשָׁע יֵאָנַח עָם:

פרק כ"ד, פסוקים ל"ג-ל"ד

לג מְעִיט שָׁנוֹת מְעִיט תְּנוּמוֹת מְעִיט חֶבֶק יָדָיִם לְשֹׁכֵב:

לד וּבֶא-מִתְהַלֵּךְ רִישׁוֹ וּמַחֲסִיךְ פְּאִישׁ מִגֶּן:

א. בארבעת הפסוקים האלה יש שלוש עצות מנומקות לחיים טובים.

לפניך שלוש העצות. השלם את הנימוק לכל עצה, על פי הפסוקים. (6 נקודות)

עצה 1: השתדל להיות בן חכם עבור הורריך כי _____

עצה 2: תמוך בשליטים צדיקים, והתנגד לשלטונם של רשעים, כי _____

עצה 3: התרחק מחיי עצלות ובטלה כי _____

ב. (1) בכל אחד משני הפסוקים הראשונים (משלים I-II) יש תקבולת ניגודית.

כתוב מה הם הניגודים בכל אחד מן המשלים האלה, והסבר את התרומה של הניגודים להבנת המסר של המשלים. (2 נקודות)

(2) בפסוקים שבפרק כ"ד יש תקבולת נרדפת (שני חלקי הפסוק זהים בתוכנם).

בחר באחד מן הפסוקים ל"ג-ל"ד. פֶּרֶשׁ בלשוןך את הפסוק, והסבר את התרומה של החזרה להבנת המסר של המשל. (2 נקודות)

מסכת אבות

4. לפניך שלוש משניות. קרא אותן, וענה על שני הסעיפים א-ב שאחריהן (מספר הנקודות לכל סעיף רשום בסופו).

משנה I: פרק א', משנה ז'

נִתְּאֵי הָאֲרָבָלִי אוֹמֵר: הִרְחַק מִשְׁכַּן רָע, וְאֶל תִּתְחַבֵּר לְרָשָׁע, וְאֶל תִּתְיַאֵשׁ מִן הַפְּרַעֲנוֹת.

משנה II: פרק א', משנה ט"ו

שְׁמַאי אוֹמֵר: עֲשֵׂה תוֹרַתְךָ קָבֵעַ. אָמַר מֵעַט וְעֲשֵׂה הַרְבֵּה, וְהָיָה מִקְבֵּל אֶת כָּל הָאָדָם בְּסִבֵּר פָּנִים יְפוֹת.

משנה III: פרק ב', משנה ה'

במקום שאין אנשים, השתדל להיות איש.

א. במשניות אלה יש שלוש עצות העוסקות בשמירה על יחסים טובים עם הזולת.

לפניך שלוש העצות. פרש בלשונך כל אחת מהן. (6 נקודות)

הָרִיחַק מִשְׁכֹּן רַע, וְאֶל תַּתְּחִיב לְרָשָׁע.

הָיָה מִקְבֵּל אֶת כָּל הָאָדָם בְּסִבָּר פָּנִים יְפֹת.

בְּמָקוֹם שֶׁאֵין אֲנָשִׁים, הִשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת אִישׁ.

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשע"ט, מס' 014281

ב. בחר בשתיים מן העצות שבסעיף א, והסבר את תרומתן לשמירה על יחסים טובים עם הזולת.

(4 נקודות)

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשע"ט, מס' 014281

פרק שני: ספרות (50 נקודות)

חלק א — סיפורת או רומאן

שים לב: תוכל לענות על אחת מן השאלות 5-7 (סיפורת) או על שאלה 8 (רומאן).

סיפורת (25 נקודות)

אם בחרת בסיפורת, ענה על אחת מן השאלות 5-7.
בשאלה שבחרת ענה על שני הסעיפים א-ב.

5. שלמה המלך והדבורה / חיים נחמן ביאליק

קרא את הקטעים IV-I שלפניך, וענה על שני הסעיפים א-ב שאחריהם (מספר הנקודות לכל סעיף רשום בסופו).

קטע I ואף המלך פָּשָׁה בינתיים, הוסף ופָּשָׁה ויהי כנאד ממולא עד שפתו חֲדוּדִי זְכוּכִית ומחטים דקים ולוהטים הבוקעים לצאת. ויצעק המלך בכאבו ובחמת אפו הבוער:

"מי בכם בן הבליעל או בת נעוות המרדות אשר מְלָאוּ ליבו או מְלָאָה ליבה לעשות למלך כה?"

קטע II "הינני בִּידָךְ, אדוני המלך! אנוכי החוטאת!"

"את?" "נהם שלמה ככפיר ואפו כלפיד יבער, "על אף המלך? ולא יגורת מפני האף?"

"אל באף, אדוני המלך! חלילה לבת אמתך מפגוע בזדון באף משיח ה', ואני דבורה קטנה ורכה, ימיי מספר, וסְכָלָה, סכלה אני מאוד. לא למדתי עוד דעת להבחין בין אף לפרח ובין אף לאף."

קטע III "ומה בפיד עוד, הפוחזת?"

והדבורה הוסיפה אומץ ותדבר:

"ולו יהי כי חָטָאתי, האין תפארת מלכים נְשָׂא פֶשַׁע? גם חָטָאת בת אֲמָתְךָ הדלה פְּקֻטוֹן שְׁכָלָה, וְהֶאֱרַכְתָּ לה את אפך אך הפעם. ומי יודע אם לא יבוא יום ומצא אדוני המלך חֶפֶץ ומועיל גם בְּקֻטְנַת ארץ כמוני, והשיבותי גמול לאדוני המלך."

הדברים האלה הצהילו כה את לב המלך עד כי סרה כמעט מעליו כל רוחו הרעה, ובתיתו קולו בשחוק ענה ויאמר:

"אֵי עֹזַת מִצַּח! האם כך ימצא המלך חֶפֶץ ומועיל? אם את תגמלי לו? נוסי כרגע, ואם אֵין..."

קטע IV ובלילה ההוא הוסיף שלמה על משלי חוכמתו את המשל הזה: בָּזָז לְדָבָר יִחְבֹּל לוֹ.

(שים לב: סעיפי השאלה בעמוד הבא.)

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשע"ט, מס' 014281

- א. (1) על שלמה המלך נאמר במקרא "וַיַּחֲכֶם מֶלֶךְ הָאֲדָם". (מלכים א, פרק ה', פסוק י"א)
בסיפור זה התנהגותו של שלמה אינה הולמת את הנאמר עליו במקרא.
הבא מכל אחד מן הקטעים I ו-III דוגמה אחת שמעידה על כך (סך הכול – שתי דוגמאות). (4 נקודות)

- (2) הדבורה מצליחה לשכך את כעסו של שלמה המלך (להרגיע אותו), וכך היא נחלצת מן הצרה שנקלעה אליה.
על פי קטעים II-III, הסבר כיצד היא מצליחה לשכך את כעסו של המלך. (7 נקודות)

- (3) בסיפור זה שלמה נקלע למצב מביך.
על פי קטע IV ועל פי הסיפור כולו, מהו המצב המביך ששלמה נקלע אליו, ומהו הלקח שלמד?
(8 נקודות)

- ב. מחבר הסיפור מרבה להשתמש באמצעים אומנותיים המאפיינים סיפורי אגדה.
לפניך שלושה אמצעים: **הגזמה, דימויים, ניגודים**.
בחר בשניים מהם, והדגם אותם מן הקטעים I-IV שקראת. הסבר את תרומתם להבעת המסר בסיפור.
(6 נקודות)

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשע"ט, מס' 014281

6. אגדת שלושה וארבעה / חיים נחמן ביאליק

קרא את הקטעים IV-I שלפניך, וענה על שני הסעיפים א-ב שאחריהם (מספר הנקודות לכל סעיף רשום בסופו).

I קטע
בת חמודות יפהפייה הייתה למלך שלמה. וַיֵּאָהֲבֶנָהּ המלך כנפשו ובהגיע לה עת דודים, ויבואו בני המלכים לדבר בה אל אביה, ואולם הנערה לא שעתה לדבריהם.

II קטע
ויבט [שלמה המלך] בכוכבים, לראות מי יהי בן המלך אשר הוכיח אלוהים לבתו ומתי יבוא. וירא והינה נער עני ואביון מְדַלֵּת העם, הוא יבוא אליה למועד ולקחה לו לאישה. וירע למלך מאוד, ויבקש תחבולה להפר עצת השמיים.

III קטע
וַיִּתֶּר לוֹ אי בודד וַיֵּבֶן שם מגדל, ויקיפֶהוּ חומה בצורה, ויוֹשֵׁב את בתו בתוך המגדל, ויסגור את כל שערי המגדל ויאמר: "עתה אראה פועל אלוהים ומעשהו, התקום עצת הכוכבים אם לא".

IV קטע
"אל באפך, אבי המלך! כי רק עם אלוהים היה הדבר. הוא שלח את מלאכו הנשר ויֵבֵא אליי עלם חמודות, ואהי לו לאישה. קחהו אליך וברכהו, אבי!" וַיֵּבֶן [המלך] כי הוא הנער העני אשר הִרְאָה במראות הכוכבים, ויאמר: "עתה ידעתי כי אין חוכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה'".

א. (1) על שלמה המלך נאמר במקרא "וַיִּחְפֹּם מֶכַל הָאֲדָם". (מלכים א, פרק ה', פסוק י"א)

בסיפור זה התנהגותו של שלמה אינה הולמת את הנאמר עליו.

הבא מִכָּל אֶחָד מן הקטעים II ו-III דוגמה אַחַת המעידה על כך (סך הכול – שתי דוגמאות). (4 נקודות)

(1) בתו של שלמה המלך מצליחה לשכך את כעסו של אביה (להרגיע אותו) ולגרום לו להבין את מעשיה.

על פי קטע IV, הסבר כיצד היא מצליחה לשכך את כעסו של אביה המלך ולגרום לו להבין את מעשיה.

(8 נקודות)

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשע"ט, מס' 014281

(3) בסיפור זה שלמה נקלע למצב מבין.

על פי קטע IV ועל פי הסיפור כולו, מהו המצב המבין ששלמה נקלע אליו, ומהו הלקח שלמד?
(7 נקודות)

ב. הסיפור מסתיים בשלושה פסוקים מספר משלי, המיוחסים לשלמה המלך.
הסבר את הפסוקים בהקשר של המסר בסיפור. (6 נקודות)

שלושה הקמה נפלאו ממני / וארבעה לא ידעתיים:

דרך הנשר בשמיים / דרך נחש עלי צור,

דרך אונייה בלב ים / ודרך גבר בעלמה.

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשע"ט, מס' 014281

7. שלמה ושלוש האחים / חיים נחמן ביאליק

קרא את הקטעים III-I שלפניך, וענה על שני הסעיפים א-ב שאחריהם (מספר הנקודות לכל סעיף רשום בסופו).

I קטע I
ושלושה אנשים, שלוש אחים, באו אל שלמה לשמע חוכמתו, באומרם לקחת מפיו דעת ותבונה, ויאמר להם שלמה: "בזאת אאות לכם, כי תעמדו לפניי שלוש שנים לשרתני".

ויהי במלאת שלוש השנים, והאחים טרם ילמדו כל דבר חוכמה מפיו, ויאמרו איש אל אחיו: "הבה נשובה אל בתינו ואל נשינו ולא נהיה לבוז". ויבואו וישתחוו לפני המלך אפיים ארצה ויאמרו: "אדוננו המלך! מלא מלאו עבדיך את שלוש השנים בביתך, כמדובר; ועתה שלחנו נא ונשובה אל בתינו ואל נשינו, כי בא המועד". ויצו המלך להביא שלוש מאות זהב וישם לפניהם ויאמר: "איש איש מכם יבחר לו כטוב בעיניו אחת מן השתיים: או כי ייקח מדי מאת זהב או כי יקבל מפי שלוש דברי עצה ותושייה".

והאחים נועצו בליבם, ויבחרו בזהב, וייתן להם המלך כשאלתם וישלחם לשלום.

II קטע II
הם יצאו מפתח הארמון, והצעיר באחיו התעשת ויאמר: "אחיי, מה עשינו? האם אל הזהב נשאנו את נפשנו בבואנו להתייצב לפני שלמה, האם למענו טרחנו את כל הטורח הזה?

הבה נשיבה את צרורות הזהב למלך ולקחנו את דברי החוכמה תמורתם".

האח הקטון שב על עקביו לבצע את חפצו.

ויהי כראות המלך אותו, וכשמעו את שאלתו, ויאר אליו פנים ויאמר:

"ראה שמעתך, ולקחתי מידך את הזהב המושב, ונתתי לך תחתיו שלוש דברי עצה וחוכמה, כאשר שאלת, ואלה הם:

בקש לך מלון עד בוא השמש.

בגאות מי הנהר – אל תעברנו.

מנע סודך מאישה, ואם גם אשת חיקך היא".

III קטע III
ויאמר [המלך]: "לך בשלום. נקי אתה מפשע. ליבי ליבי לנספים, על כן אשמח למשנה,

כי דברי עצתי היו לישועה לו אך לאחד, ויצילוהו ממוות. עתה שוב הביתה וזכרת,

כי יקרה החוכמה מזהב וכל חפצים לא ישוו בה".

(שים לב: סעיפי השאלה בעמוד הבא.)

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשע"ט, מס' 014281

א. (1) על שלמה המלך נאמר במקרא "וַיַּחֲכֶם מֶלֶךְ הָאֲדָם". (מלכים א, פרק ה', פסוק י"א)

בסיפור זה מתגלה שלמה המלך בכל חוכמתו.

על פי קטעים III-I ועל פי הסיפור כולו, הבא שתי דוגמאות לחוכמתו של שלמה במעשיו ובדבריו.

(4 נקודות)

(2) המבנה של הסיפור "שלמה ושלוש האחים" הוא של סיפור מסגרת, ובו שלושה סיפורים פנימיים.

כל אחד משלושת הסיפורים הפנימיים מדגים עצה אחת של שלמה המלך.

בחר סיפור פנימי אחד – הראשון או השני.

כתוב את תוכנו בקצרה, והסבר כיצד ניצל האח הצעיר ממוות בזכות העצה החכמה של שלמה המלך.

(10 נקודות)

ב. (1) מה מאפיין את התנהגותו של האח הצעיר בשני הסיפורים הפנימיים הראשונים, ומהו השוני בהתנהגותו

בסיפור הפנימי השלישי? (6 נקודות)

(2) מהו מוסר ההשכל המשתמע משלושת הסיפורים הפנימיים? (5 נקודות)

רומאן (25 נקודות)

אם בחרת ברומאן, ענה על שאלה 8.

ענה על שאלה זו, על פי אחד מן הרומאנים האלה:

מישהו לרוץ איתו / דויד גרוסמן

בצל השיזף / ג'רייס טנוס

חוצות זתוניא / עודה בשאראת

8. בכל אחד משלושת הרומאנים יש ביקורת על תכונות אנושיות או על תופעות חברתיות.

מהי הביקורת ברומאן שלמדת? הסבר כיצד ביקורת זו באה לידי ביטוי בהתנהגות הדמויות או באירועים המתרחשים בעלילה. הדגם את דברך.

[illegible]

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשע"ט, מס' 014281

שים לב:
המשך השאלות בעמוד הבא.

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשע"ט, מס' 014281

חלק ב – שירה (25 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 9-11.

9. קרא את השיר שלפניך, וענה על הסעיפים א-ב שאחריו (מספר הנקודות לכל סעיף רשום בסופו).

פְּתִינַת אִישׁ הַמַּחֲנוֹת / אבנר טריינין

בית 1 ולא קנאו בו האחים
על כְּתֻנֶת הַפָּסִים,
שָׁבַהּ הִלְבִּישׁוּ גַם אוֹתָם
כְּשֶׁהוֹרְדוּ מִן הַפָּסִים.

בית 2 ולא חלם ולא פתַר
 ומן האַלפֿה לֹא קם,
 ולא נִגְרַע שְׁעִיר עֲזִים
 בַּהֲשִׁבְלָה בְּדָם.

בית 3 וְאֲבִיהֶם לֹא הִפְיָרָה,
כִּי רַבּוּ בָנֵי זְקוּנָיו,
וְרַק מִלְּמַל חֲתִיה רָעָה
וּלְרֹאוֹתָם לֹא שָׁב.

א. (1) בשיר זה יש סמלים הקשורים בסיפור יוסף שבמקרא.

בבית דין פלילי, בהתאם לסעיף 21(ב) לחוק, יישארו שני הסמלים מבתים 1-2, הסבר את משמעותם בסיפור יוסף במקרא ואת ההיפוך האירוני במשמעותם בשיר. (9 נקודות)

[illegible]

(שים לב: המשך השאלה בעמוד הבא.)

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשע"ט, מס' 014281

(2) הבית השלישי מבוסס על המסופר בבראשית פרק ל"ז, פסוקים ל"ב-ל"ג.
קרא פסוקים אלה, וענה על השאלה שאחריהם.

לב וַיִּשְׁלַח אֶת־כְּתָנֶת הַפָּסִים וַיָּבִיאוּ אֶל־אֲבִיהֶם וַיֹּאמְרוּ זֹאת
לג מֵצָאֵנוּ הַכְּרָנָא הַכְּתָנֶת בְּנֶךְ הוּא אִסְלָא: וַיִּפְדֶּה וַיֹּאמֶר
כְּתָנֶת בְּנֵי חַיָּה רָעָה אֲכָלְתֶּהוּ טָרֶף טָרֶף יוֹסֵף:

בין המסופר בשני פסוקים אלה ובין המסופר בבית השלישי בשיר יש כמה הבדלים.
הבא שני הבדלים. (8 נקודות)

ב. מן ההבדלים בין סיפור יוסף במקרא ובין המסופר בשיר משתמעת ביקורת.
מהי הביקורת, וכלפי מי היא מופנית?
(8 נקודות)

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשע"ט, מס' 014281

10. קרא את השיר שלפניך, וענה על הסעיפים א-ב שאחריו (מספר הנקודות לכל סעיף רשום בסופו).

הַפֶּתֶם נִשְׁאָר עַל הַקִּיר / דוד אבידן

בית 1 מִיִּשְׁהוּ נָסָה לְגַרְד אֶת הַפֶּתֶם מֵעַל הַקִּיר.
אָבֵל הַפֶּתֶם הָיָה כֶּהָה מְדִי (אוּ לְהַפֵּךְ – בְּהִיר מְדִי).
אִם כֶּךָ וְאִם כֶּךָ – הַפֶּתֶם נִשְׁאָר עַל הַקִּיר.

בית 2 אֲזִ שְׁלַחְתִּי אֶת הַצִּבֵּעַ, שְׁיִמְשַׁח אֶת הַקִּיר בִּירֶק.
אָבֵל הַפֶּתֶם הָיָה בְּהִיר מְדִי.
וְשִׁכַּרְתִּי אֶת הַסִּיד, שְׁיִסִּיד אֶת הַקִּיר לְמִשְׁעִי.
אָבֵל הַפֶּתֶם הָיָה כֶּהָה מְדִי.
אִם כֶּךָ וְאִם כֶּךָ – הַפֶּתֶם נִשְׁאָר עַל הַקִּיר.

בית 3 אֲזִ לִקְחָתִי סָפִין מִטֶּבַח וְנִסִּיתִי לְקַרְצֹף אֶת הַפֶּתֶם מֵעַל הַקִּיר.
וְהַסָּפִין הָיְתָה חֲדָה עַד כָּאֵב.
רַק אֶתְמוֹל הִשְׁחִיזוּ אוֹתָהּ.
וּבְכִלּוֹזָאֵת.

וְאֶגְרַפְתִּי גִרְזֵן וְהִלְמַתִּי בְּקִיר, אֶף הַפִּסְקָתִי בְּעוֹד מוֹעֵד.
אִינְיֻדֵּעַ, מְדוּעַ עָלָה לִפְתַּע עַל דַּעְתִּי,
שֶׁהַקִּיר עָלּוּלָפֶל, אָבֵל הַפֶּתֶם בְּכִלּוֹזָאֵת יִשְׁאָר.
אִם כֶּךָ וְאִם כֶּךָ – הַפֶּתֶם נִשְׁאָר עַל הַקִּיר.

בית 4 וְכִשְׁהֶעֱמִידוּ אוֹתִי אֶל הַקִּיר, בְּקִשְׁתִּי לַעֲמֹד בְּסִמּוּךְ לוֹ.
וְחִפִּיתִי עָלָיו בְּחֻזָּה רַחֲב (מִי יוֹדֵעַ: אוֹלִי).
וְכִשְׁהִתִּיזוּ אֶת גִּבִּי, נָגַר דָּם רַב, אָבֵל רַק מִצַּד הַגֵּב.
יִוָּרִים.

בית 5 וְאֵנִי כֹל כֶּךָ הָאֲמִנְתִּי, שֶׁהֶדֶם יִכְסֶּה עַל הַפֶּתֶם.
מִטַּח יִרְיוֹת שְׁנִי.
וְאֵנִי כֹל כֶּךָ הָאֲמִנְתִּי, שֶׁהֶדֶם יִכְסֶּה עַל הַפֶּתֶם.
אִם כֶּךָ וְאִם כֶּךָ – הַפֶּתֶם נִשְׁאָר עַל הַקִּיר.

(שים לב: סעיפי השאלה בעמוד הבא.)

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשע"ט, מס' 014281

א. (1)

השיר "הכתם נשאר על הקיר" הוא שיר מחאה.

מהו המסר בשיר זה? הסבר את הקשר בין המוטיב המרכזי – הכתם שעל הקיר – ובין המסר בשיר.

(8 נקודות)

(2)

סדר הבתים בשיר יוצר הדרגתיות.

פְּרֹט את השלבים בהדרגתיות בשיר, והסבר על פי איזה עיקרון מתפתחת ההדרגתיות.

הדגם את דבריו מן השיר.

(7 נקודות)

(שים לב: המשך השאלה בעמוד הבא.)

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשע"ט, מס' 014281

- ב. הצירוף "הכתם נשאר על הקיר" רומז על הביטוי המקראי "הכתובת על הקיר". במקרא מסופר כי מלך בבל ערך משתה בארמונו, ובמהלך המשתה יצאה יד וכתבה על קיר מילים שניבאו את חורבן הממלכה בשל פשעיו של המלך.
- מסיפור זה במקרא נוצר הביטוי "הכתובת על הקיר", ומשמעותו אזהרה מפני חורבן מתקרב.
- הסבר את הקשר בין המשמעות הסמלית של הצירוף "הכתובת על הקיר" ובין המסר בשיר "הכתם נשאר על הקיר". (10 נקודות)

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשע"ט, מס' 014281

11. קרא את השיר שלפניך, וענה על הסעיפים א-ב שאחריו (מספר הנקודות לכל סעיף רשום בסופו).

הוראות לגיבוב / דן פגיס

אָדָם בְּדוּי, סַע. הִנֵּה הַדְרָכֹן.
אָסוּר לָךְ לִזְכֹּר.
אֲתָה חָיֵב לְהִתְאִים לַפְּרָטִים:
עֵינֶיךָ כָּבֵר כְּחִלּוֹת.
אֶל תִּבְרַח עִם הַגָּצִים מִתּוֹךְ
אַרְבַּת הַקָּטָר:
אֲתָה אָדָם וְיוֹשֵׁב בְּקֶרֶן. שֵׁב נָנוּחַ.
הָרִי הַמַּעֲיֵל הַגּוֹן, הַגּוֹף מִתְקַן,
הַשֵּׁם הַחֲדָשׁ מוֹכֵן בְּגִרוֹנָךְ.
סַע, סַע. אָסוּר לָךְ לִשְׁכַּח.

א. הדובר בשיר פונה אל אדם. לאדם זה **זהות בדויה** שהוא אינו מסתיר וזהות **אמיתית** שהוא מסתיר.

(1) מהי זהותו האמיתית של האדם שהדובר בשיר פונה אליו?

הבא מן השיר שני רמזים החושפים את זהותו האמיתית.

(8 נקודות)

(שים לב: המשך השאלה בעמוד הבא.)

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשע"ט, מס' 014281

(2) הדובר בשיר פונה לאדם ודורש ממנו לשכוח את זהותו האמיתית ולהתאים את עצמו לזהות בדויה כדי לשרוד.

הָבֵא מִן הַשִּׁיר שלושה סימנים המאפיינים את הזהות הבדויה. (9 נקודות)

ב. בשיר יש נימה של אירוניה וביקורת.

לפניך כמה צירופים ומשפטים מן השיר שבהם נימה זו באה לידי ביטוי.

בחר שניים מהם, והסבר את האירוניה והביקורת שבהם. (8 נקודות)

— אדם בדוי

— אסור לך לזכור

— אתה חייב להתאים לפרטים

— הרי המעיל הגון, הגוף מתוקן

— סע, סע. אסור לך לשכוח

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשע"ט, מס' 014281

פרק שלישי: לשון (40 נקודות)

חלק א – הפועל (15 נקודות)

ענה על שאלה 12.

12. לפניך קטע מתוך הסיפור **שלמה המלך והדבורה**, מאת חיים נחמן ביאליק. בקטע מודגשים חמישה פעלים. לכל אחד

מן הפעלים המודגשים מכוונים שלושה סעיפים (1)–(3).

כתוב בשורה הריקה בכל סעיף את התשובה, על פי ההוראות (לכל סעיף – נקודה אחת).

פעלים בבניינים פֻּעַל, פָּעַל, הִפְעִיל **כתוב בכתב מלא**: פיעל, פועל, הופעל; וגם פעלים בבניין נפעל בעתיד, בציווי ובצורת שם

הפועל **כתוב בכתב מלא**, לדוגמה: תיכנס, היכנס, להיכנס.

ויהי היום וישכב שלמה תחת תאנה בגנו, לנום את תנומת הצוהריים, ושני שומרי ראשו עומדים
וּמְנַפְּנִים במניפות, להשיב מעליו את הזבובים. וַתַּעֲבֹר דבורה קטנה ותרד וַתֵּשֶׁב על אף
המלך ותעקצהו. ויִקַּץ שלמה. וידע את אשר נַעֲשָׂה לו. ויבקש את בת המרי, והפוחזת נְמִלָּטָה
על נפשה ותיעלם.

א. (1) הַשּׁוֹרֵשׁ של הפועל מְנַפְּנִים הוא _____.

(2) הַבְּנִיין של הפועל מְנַפְּנִים הוא _____.

(3) כתוב פועל אחר מאותו השורש, בבניין הַתַּפְעֵל, על פי המשפט שלפניך.

שערותיה הארוכות של הנערה _____ ברוח.

ב. (1) הַשּׁוֹרֵשׁ של הפועל תַּעֲבֹר הוא _____.

(2) הַבְּנִיין של הפועל תַּעֲבֹר הוא _____.

(3) כתוב פועל אחר מאותו השורש, בבניין הוּפְעַל, על פי המשפט שלפניך.

המלך רצה שהמסר _____ לכל בני עמו.

ג. (1) הַשּׁוֹרֵשׁ של הפועל תֵּשֶׁב הוא _____.

(2) הַבְּנִיין של הפועל תֵּשֶׁב הוא _____.

(3) כתוב פועל אחר מאותו השורש, בבניין הַפְעִיל, על פי המשפט שלפניך.

המדריך אמר שמחר הוא _____ אותנו במעגל כדי שנביט זה בזה.

(שים לב: המשך הסעיפים בעמוד הבא.)

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשע"ט, מס' 014281

- ד. (1) השורש של הפועל נַעֲשֶׂה הוא _____.
- (2) הבניין של הפועל נַעֲשֶׂה הוא _____.
- (3) כתוב פועל אחר מאותו השורש, בבניין פֻעַל / קַל, על פי המשפט שלפניך.
- האזרח פנה אל הפקידה ואמר לה: "בבקשה, _____ למעני כמיטב יכולתך".

- ה. (1) השורש של הפועל נִמְלֶטָה הוא _____.
- (2) הבניין של הפועל נִמְלֶטָה הוא _____.
- (3) כתוב פועל אחר מאותו השורש, בבניין הַפְעִיל, על פי המשפט שלפניך.
- הסוסה _____ אתמול סייע באורווה.

חלק ב – שם העצם (7 נקודות)

ענה על שאלות 13-14.

13. א. לפניך ארבעה משפטים, ובהם שמות מודגשים.
- (1) הסופר הידוע קיבל אות הוֹקְרָה על מפעלו הספרותי.
- (2) הַגְּשָׁה של חדשות בטלוויזיה מחייבת הופעה נאה.
- (3) הַסְבָּרָה נכונה תצמצם את תאונות העבודה בענף הבניין.
- (4) לפני שמפטרים עובד חייבים לתת לו הַתְרָאָה בכתב.
- המשקל המשותף לארבעת השמות הוא _____.
- המשמעות המשותפת לַמִּשְׁקָל של ארבעת השמות היא _____.
- (2 נקודות)

ב. לפניך ארבעה שמות שדרך התצורה שלהם היא בסיס וצורן סופי.

נִקְנִיקָה, סִפְרָה, סִפְרִיה, לַחְמָנִיה

- הקף את המילה היוצאת דופן מבחינת משמעות הצורן הסופי שלה.
- ציין את משמעות הצורן הסופי של המילה היוצאת דופן. _____
- ציין את משמעות הצורן הסופי של שלושת השמות האחרים. _____
- (3 נקודות)

14. לפניך ארבעה שמות.

תַּגְלִית, גְּלוּת, גְּלוּי, הַגְלִיה

מהו השורש המשותף לכל ארבעת השמות? (2 נקודות)

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשע"ט, מס' 014281

חלק ג – מילות יחס, תקינות לשון (9 נקודות)

ענה על שאלה 15.

15. א. השלם את שלוש מילות היחס החסרות בקטע שלפניך. (3 נקודות)

בימי הולדת ובטקסי סיום לימודים נוהגים להפריח בלונים לאוויר. עם זאת הפרחת בלונים עלולה לסכן (1) _____ בעלי החיים סביבנו.

אנשים רבים אינם מודעים (2) _____ פגיעה שנגרמת לסביבה בעקבות השימוש בבלונים. חשוב שאנשים ידעו שיש אפשרויות אחרות: אחת מהן היא להחליף את הפרחת הבלונים (3) _____ הפרחת בועות סבון.

ב. לפניך שישה משפטים. בכל משפט יש שתי מילים (וצירופים) מודגשות, אך רק אחת מהן נכונה בצורתה או בהקשרה במשפט.

הקף את המילה הנכונה בכל אחד מן המשפטים. (6 נקודות)

- (1) אופניים הם / הן כלי רכב ידידותי לסביבה.
- (2) אתמול התקינו רמזור בצומת ה חדש / חדשה בכניסה ליישוב שלי.
- (3) מה עלול לקרוא / לקרות אם אשחק באש?
- (4) אני אָצא / יָצא מן הבית מייד כדי להגיע לפגישה בזמן.
- (5) בית הספר / הבית ספר שלנו נמצא סמוך לביתי.
- (6) הבית מוצע ל מְכִירָה / מְכִירָה כבר כמה שבועות.

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשע"ט, מס' 014281

חלק ד – תחביר ושחבור (9 נקודות)

ענה על שאלות 16-17 (מספר הנקודות לכל שאלה רשום בסופה).

16. לפניך קטע ובו ארבעה משפטים (1)-(4). קרא אותו, וענה על שני הסעיפים א-ב שאחריו.

(1) חיים נחמן ביאליק נולד בכפר ראדי שבאוקראינה. (2) כשהיה בן שש, עבר ביאליק עם הוריו לעיר ז'יטומיר. (3) באותה שנה התייתם ביאליק מאביו, לכן שלחה אותו אימו אל בית סבו החרדי. (4) סבו של ביאליק היה איש דתי מאוד, והוא שקד יום ולילה על תורתו.

א. בחר מן הקטע שלושה משפטים: משפט פשוט, משפט מורכב ומשפט מחובר (מאוחד, איחוי).

ליד כל אחד מן הסוגים התחביריים שלפניך כתוב את מספר המשפט המתאים שבחרת מן הקטע. (3 נקודות)

משפט פשוט: _____

משפט מורכב: _____

משפט מחובר: _____

ב. בקטע יש שש מילים המסומנות בקו.

בחר בארבע מהן, וציין את התפקיד התחבירי של כל אחת מן המילים שבחרת. (4 נקודות)

(1) ראדי: _____

(2) עיר: _____

(3) אימו: _____

(4) החרדי: _____

(5) סבו: _____

(6) היה: _____

(שים לב: שאלה 17 בעמוד הבא.)

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשע"ט, מס' 014281

17. קרא את המשפט שלפניך, וענה על שני הסעיפים א-ב שאחריו.

— בכל העולם קוראים את שירי ביאליק.

א. כתוב את המשפט מחדש: הפוך אותו ממשפט פעיל למשפט סביל. (נקודה אחת)

ב. במעבר ממשפט פעיל למשפט סביל חל שינוי בתפקיד התחבירי של הצירוף "שירי ביאליק".

השלם את המשפטים שלפניך. (נקודה אחת)

במשפט הפעיל התפקיד התחבירי של הצירוף הוא _____.

במשפט הסביל התפקיד התחבירי של הצירוף הוא _____.

لا تكتب في هذه المنطقة

לא לכתוב באזור זה

/בהמשך דפי טיוטה/

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשע"ט, מס' 014281

טיוטה

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשע"ט, מס' 014281

טיוטה

لا تكتب في هذه المنطقة

لا لכתוב באזור זה

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

لا تكتب في هذه المنطقة

לא לכתוב באזור זה

מדבקת משגיח

ملصقة مراقب

"אתך בכל מקום, גם בבגרות.
בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"
"معك في كل مكان، وفي البجروت أيضًا.
بالتحاح، مجلس الطلاب والشبيبة القطري"